Vol 6 Issue 10 April 2017 ISSN No :2231-5063

International Multidisciplinary Research Journal

Golden Research Thoughts

Chief Editor
Dr.Tukaram Narayan Shinde

Publisher
Mrs.Laxmi Ashok Yakkaldevi

Associate Editor
Dr.Rajani Dalvi

Honorary
Mr.Ashok Yakkaldevi

Welcome to GRT

RNI MAHMUL/2011/38595 **ISSN No.2231-5063**

Golden Research Thoughts Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board.Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Regional Editor

Manichander Thammishetty
Ph.d Research Scholar, Faculty of Education IASE, Osmania University, Hyderabad

International Advisory Board

Kamani Perera
Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka

Janaki Sinnasamy
Librarian, University of Malaya

Romona Mihaila
Spiru Haret University, Romania

Delia Serbescu
Spiru Haret University, Bucharest, Romania

Anurag Misra
DBS College, Kanpur

Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania

Mohammad Hailat
Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken

Abdullah Sabbagh
Engineering Studies, Sydney

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Loredana Bosca
Spiru Haret University, Romania

Fabricio Moraes de Almeida
Federal University of Rondonia, Brazil

George - Calin SERITAN
Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi

Hasan Baktir
English Language and Literature Department, Kayseri

Ghayoor Abbas Chotana
Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]

Anna Maria Constantinovici
AL. I. Cuza University, Romania

Ilie Pintea,
Spiru Haret University, Romania

Xiaohua Yang
PhD, USA

......More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade
ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India

R. R. Patil
Head Geology Department Solapur University,Solapur

Rama Bhosale
Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel

Salve R. N.
Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur

Govind P. Shinde
Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai

Chakane Sanjay Dnyaneshwar
Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune

Awadhesh Kumar Shirotriya
Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)

Iresh Swami
Ex - VC. Solapur University, Solapur

N.S. Dhaygude
Ex. Prin. Dayanand College, Solapur

Narendra Kadu
Jt. Director Higher Education, Pune

K. M. Bhandarkar
Praful Patel College of Education, Gondia

Sonal Singh
Vikram University, Ujjain

G. P. Patankar
S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka

Maj. S. Bakhtiar Choudhary
Director,Hyderabad AP India.

S.Parvathi Devi
Ph.D.-University of Allahabad

Sonal Singh,
Vikram University, Ujjain

Rajendra Shendge
Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur

R. R. Yalikar
Director Managment Institute, Solapur

Umesh Rajderkar
Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik

S. R. Pandya
Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai

Alka Darshan Shrivastava
Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar

Rahul Shriram Sudke
Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore

S.KANNAN
Annamalai University,TN

Satish Kumar Kalhotra
Maulana Azad National Urdu University

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.aygrt.isrj.org

ISSN: 2231-5063 IMPACT FACTOR : 4.6052(UIF) VOLUME - 6 | ISSUE - 10 | APRIL - 2017

GRT GOLDEN RESEARCH THOUGHTS

शेती व कर्ज माफी

प्रा.शिवाजीराव शिंदे
मु.सा काकडे महाविदियालय सोमेश्वरनगर.

प्रस्तावना

शेती कर्जमाफी हा विषय सध्यस्थिती महत्वाचा बनत चाललेला आहे. सातत्याने पडणारा दुष्काळ नापिकी वाढणारा उत्पादन खर्च शेतमालाचे कमी झालेले बाजारभाव .यामुळे शेतकरी वर्गाची आर्थिक स्थिती विकट होत चाललेली आहे. राजकियदृष्ट्या मतदारांमध्ये शेतकऱ्यांची संख्या मोठी आहे. हा मतदारवर्ग आपल्याकडे वळवण्यासाठी विरोधी पक्ष त्यांचे राजकिय भांडवल करणे सहाजीकच आहे तर सत्ताधारी राजकीय पक्षाला शेती कर्जमाफी केल्यास विकासाला पैसा उरणार नाही.व आपल्या जाहिरनाम्याप्रमाणे अपेक्षित गोष्टी पुर्ण करता येणार नाहीत. म्हणुन सत्ताधारी राजकीय पक्ष कर्ज माफी करण्याकडे दुर्लक्ष करीत आहे.

शेती व्यवसायात शेतकरी दिवसेंदिवस जास्त कर्जबाजारी होत चालला आहे. त्यासंदर्भात खालील कारणे सांगता येतील.

१.कर्जदाराची कर्ज देते वेळी संपुर्ण माहिती न घेणे.
२. कर्जदाराला कर्जाचे कारण व उत्पादकतेऐवजी कर्जाच्या तारणालाच अधिक महत्व दिले जाणे.
३. कर्ज अर्जामध्ये दिलेल्या कारणांचा सखोल अभ्यास न करणे.
४. नियमित कर्जफेड न करणाऱ्या कर्जदारावर त्वरीत कारवाई न करणे. किंवा त्याची मुदत संपायची वाट पाहणे.
५. कर्जदाराला कर्जपरतफेड करण्याबाबत वेळेवर स्मरणपत्र न पाठविणे.
६. कर्जाचे कारण आणि त्यासाठी कर्ज रकमेचा वापर होत आहे किंवा नाही याबाबत लक्ष न देणे.
७.आवश्यकतेपेक्षा कमी कर्ज मंजुर केले जाणे.
८.मंजुर कर्जाचे वितरण वेळेत न केले जाणे.
९. कर्जदारासंबधी माहिती देणरी यंत्रणा कार्यक्षम नसणे.
१०. कर्जावरील व्याजदर जास्त असणे.
११. कर्ज परत न करण्याची इच्छा प्रबळ असणे.
१२. कर्ज घेतानाच बँकेला बुडवण्याच्या उद्देशाने फसवणूकीच्या मार्गाला अवलंब करणे.
१३.सरकारकडून कर्जमाफीची योजना राबवली जाईल या आशेने क्षमता असतानाही हफ्ते न भरणे.
१४. कर्जदाराने एकाच कारणासाठी जास्त संस्थांकडून कर्ज घेणे.
१५.सावकारी कर्जाच्या परतफेडीला प्रथम प्राधान्य दिले जाणे.
१६.शेती मालाच्या उत्पादनाला योग्य भाव किंवा किंमत न मिळणे.
१७.नैसर्गिक आपत्ती अपघात अवर्षण अतिवृष्टी अवेळी येणारा पाऊस पिकांवरील रोग यामुळे अपेक्षित उत्पन्न न मिळणे.
१८. कर्जदाराची निरक्षरता कायदयाचे अज्ञान व परिणामांची जाणिव नसणे.
१९.कर्ज घेण्यापासुन वसूली रोखण्यापर्यंत काही कर्जदार राजकीय व्यक्तीचा आधार घेतात.

शेतकऱ्यानां कर्ज देताना बँका किंवा पतसंस्थांनी पुढील दक्षता घेणे आवश्यक आहे.

१.कर्जदाराकडे प्रामाणिकपणा असला पाहिजे. त्याच्याकडे व्यवसायाचे कौशल्य व ज्ञान चांगले असावे.
२.ज्या कारणांसाठी कर्ज दिले जाणार आहे त्याचा शेतकऱ्यांना अपेक्षित फायदा होणे आवश्यक आहे. तसेच भविष्यात त्या उत्पादनात वाढ होणे आवश्यक आहे.
३.कर्ज मागणाऱ्यांची कर्जाची नेमकी गरज योग्य पद्धतीने अभ्यासली पाहिजे म्हणजेच कर्ज ज्यादाही दिले जाऊ नये व कमीही दिले जाऊ नये जास्त कर्ज दिल्यास त्याचा गैरवापर होतो.
४.कर्जदार एकाच करणासाठी अनेक बँकांकडून कर्ज घेत नाही ना याची दक्षता घेणे.
५.खेळत्या भांडवलाची गरज भागवण्यासाठी कर्ज देताना कर्जदारावर नियमित अंतराने पैसा परत करण्याचे बंधन घातले जावे. यामुळे कर्जाचा चांगला वापर होण्यास मदत होते.

VOLUME - 6 | ISSUE - 10 | APRIL - 2017

६ . कर्ज परतफेडीचे हफ्ते घेण्याचे वेळापत्रक कर्जदाराला मिळणाऱ्या उत्पन्न कालावधीशी निगडित असली पाहिजे . अन्यथा वसुली मध्ये अडचणी येतात .

इतर व्यवसायाप्रमाणे शेतीला सुद्धा कर्जाची गरज असते . किंवा इतर व्यवसायाप्रमाणे शेतीत सुद्धा भांडवली गुंतवणुक करावी लागते . कर्ज थकित होते म्हणून शेतीला कर्ज देऊच नये हे योग्य नाही शेती उत्पादकता वाढवण्यासाठी तसेच शेती व्यवसाय विकसित करण्यासाठी शेतीला वेगवेगळया प्रकारांनी कर्ज देणे आवश्यक आहे मात्र परिणामकारक कर्जवसुली कर्जाचा योग्य उपयोग या गोष्टीकडे लक्ष देणे आावश्यक आहे. शेतकऱ्यांना कर्जमाफी दिल्यास त्यातुन अनेक प्रश्न निर्मान होतात . तसेच शेतीव्यवसायाला सुद्धा त्याचा फारसा उपयोग होत नाही . यापुर्वी केंद्रसरकारने या प्रकारचा प्रयोग केला आहे . त्याचे सकारात्मक परिणाम दिसून आलेले नाहीत . शेतीकर्ज माफीमुळे अर्थव्यवस्थेवर त्याचा बोजा वाढत जातो .

शेतकऱ्यांना कर्जमाफी देण्यापेक्षा सरकारने शेती व्यवसायाला पुढील गोष्टींकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे असे वाटते .

१ . शेतीला वेळेवर कर्ज उपलब्ध होईल अशी कार्यपद्धती विकसित करणे .
२ . कमी व्याजदरात कर्ज दिल्यास त्याचा गैरवापर होण्याची शक्यता असते म्हणून व्याजदरात सवलत देऊ नये .
३ . पुरेसा वीजपुरवठा पक्के रस्ते पाणीपुरवठा या पायाभूत सुविधा विकसित करणे .
४ . शेतमाल विक्रीवरील नियंत्रणे काढून टाकणे .
५ . शेतजमिनीची मोजणी अंतर्गत रस्ते खातेदारांचे स्वतंत्र ७/१२ उतारे पिकांची माहिती या गोष्टीकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे .
६ . इतर औदयोगिक कारणांसाठी दिलेल्या कर्जाची सुद्धा परिणामकारक वसुली केली पाहिजे .
७ . आर्थिकदृष्टया शेतकरी स्वताच सक्षम बनेल या गोष्टीकडे अधिक लक्ष देणे आवश्यक आहे .

वरील उपाययोजना केल्यास शेतीव्यवसायाला कर्जमाफी देण्याची वेळच येईल असे वाटत नाही .

Publish Research Article
International Level Multidisciplinary Research Journal
For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper,Summary of Research Project,Theses,Books and Book Review for publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- ✶ International Scientific Journal Consortium
- ✶ OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- EBSCO
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Golden Research Thoughts
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.aygrt.isrj.org